

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/26/2022
Identifikačné číslo spisu:	2719201150
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2719201150.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Soni Mesiarkinovej a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobkyne X. Š., narodená XX. K. XXXX, I., Q. XXXX/X, proti žalovanej Všeobecná úverová banka, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Poprad, Námestie svätého Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, o bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a iné, vedenej na Okresnom súde Skalica sp.zn. 2Csp/49/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoCsp/77/2020-291 z 11. augusta 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 2Csp/49/2019-262 zo dňa 3. novembra 2020 výrokom I. určil, že zmluva o úvere č. 120170061 zo dňa 04. januára 2017 je bezúročná a bez poplatkov, výrokom II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 75,24 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom III. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie v sume 300 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom IV. konanie v časti o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v sume 200 eur zastavil, výrokom V. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 % a napokon výrokom VI. rozhodol, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Vykonaným dokazovaním zistil, že medzi predávajúcim AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s., Panónska cesta 39, Bratislava a kupujúcim - žalobkyňou bola dňa 4. januára 2017 uzavretá kúpna zmluva, predmetom ktorej bol bližšie špecifikovaný automobil zn. N.. Kúpna cena automobilu bola dohodnutá vo výške 4.375 eura, časť kúpnej ceny vo výške 3.000 eur kupujúci zaplatí predávajúcemu v hotovosti pri podpise zmluvy a zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 1.375 eur bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere č. 120170061 uzatvorenej medzi kupujúcim a obchodnou spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. Medzi veriteľom spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s, Hlavné nám. 12, Kežmarok a klientom - žalobkyňou bola

dňa 4. januára 2017 uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 120170061, v ktorej bol uvedený Predmet financovania A: osobné ojazdené motorové vozidlo N. XXX, predmet financovania A: 4.375 eur a Predmet financovania B Doplnkový tovar a služby: Doplnkový zákaznícky servis najmä: kontrola technického stavu vozidla; dokladová kontrola vozidla, administratívne služby 355 eur, jednorazové poistné za poistenie mechanických a elektrických porúch motorových vozidiel „Carlife Garancia“ na základe poistnej zmluvy uzatvorenej medzi Klientom ako poistníkom a spoločnosťou Acasta European Insurance Company Limited 624 eur, čierne koberce do auta 15 eur, lekárnica; lano; trojuholník; reflexná vesta; hasiaci prístroj 48 eur, jednorazové poistné za poistenie finančnej straty „Poistenie DEFEND GAP FLEX“ 300 eur. Dohodnutá celková cena Predmetu financovania B: 1.342 eur. V časti „Spôsob financovania“ bola uvedená výška úveru celkom 2.717 eur. Bola stanovená splátka úveru 56,67 eura a počet splátok 72. Dátum prvej splátky bol stanovený na deň 19. januára 2017 a termín konečnej splatnosti 19. decembra 2022. Ďalšie splátky sú splatné vždy 19. dňa v mesiaci. Ročná úroková sadzba 15,47%, RPMN 15,47%, priem. hodnota RPMN 15,86%. V zmluve je uvedené, že výšku poskytnutého úveru celkom predstavujú finančné prostriedky za účelom úhrady doplatku kúpnej ceny Predmetu financovania A vo výške 1.375 eura a finančné prostriedky za účelom úhrady celkovej ceny Predmetu financovania B vo výške 1.342 eur. Z faktúry č. FVAA6111/170038 vystavenej dňa 4. januára 2017 mal súd prvej inštancie preukázané, že dodávateľ AUTOCENTRUM AAAAUTO a.s. vyúčtoval odberateľovi - žalobkyni celkovú sumu 5.717 eur, ktorá pozostávala zo sumy 4.375 eur (N. XXX), Doplnkový zákaznícky servis 355 eur, čierne koberce do auta 15 eur, carlife Garancia 624 eur, miniGAP FLEX v úvere 300 eur, balíček povinnej výbavy 48 eur. Dátum splatnosti faktúry 14. januára 2017. Z Prehľadu splátok a úhrad mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobkyňa od 4. januára 2017 do 20. marca 2019 vykonala úhrady celkom v sume 4.570,16 eura. Z Dodatku 1/CPI k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 120170061 mal súd prvej inštancie preukázané, že došlo k zmene Zmluvy v časti Spôsob financovania nasledovne: splátka 58,31 eura, RPMN 15,47%, odplata 19,54%, celková čiastka s poistením 4.193,40 eura.

1.1. Z výpisu z Obchodného registra súd prvej inštancie zistil, že dňom 1. januára 2018 sa právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s. stala Všeobecná úverová banka, a.s., čím mal preukázanú vecnú legitímáciu žalovanej a následne ustálil, že posudzovaná zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 120170061 zo dňa 4. januára 2017 je zmluva spotrebiteľská, ide o viazaný spotrebiteľský úver na zaplatenie časti kúpnej ceny motorového vozidla v zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Ako celková výška spotrebiteľského úveru /náležitosť predpísaná v § 9 ods. 2 písm. g) zákona/ je v zmluve uvedená suma 2.717 eur s tým, že táto predstavuje doplatok kúpnej ceny predmetu financovania A (samotné vozidlo) vo výške 4.375 eur (časť kúpnej ceny vo výške 3.000 eur žalobkyňa zaplatila v hotovosti mimo úveru) plus kúpnu cenu predmetu financovania B vo výške 1.342 eur (predmet financovania B pozostáva z doplnkových tovarov a služieb). Podľa názoru súdu prvej inštancie v dôsledku započítania ceny doplnkového tovaru a takýchto služieb „do celkovej výšky úveru“, je údaj o celkovej výške úveru uvedený v zmluve zjavne nesprávny. Právny predchodca žalovanej jednostranne vo formulárovej zmluve o úvere určil výšku úveru 2.717 eur a jednostranne doplnil predmet financovania B (doplnkový tovar a služby), o ktorý ale žalobkyňa nežiadala, tieto doplnkové služby si dobrovoľne nezvolila, boli pre žalobkyňu dodatočne povinnými nákladmi. Žalobkyňa mala záujem o kúpu vozidla, uzatvorila preto s predávajúcim kúpnu zmluvu, v ktorej bolo jednoznačne konštatované, že časť kúpnej ceny vo výške 3.000 eur bola predávajúcemu zaplatená v hotovosti pri podpise kúpnej zmluvy a zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 1.375 eur bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere č. 120170061. Žalobkyňa pred súdom prvej inštancie tvrdila, že pri podpise zmluvy nebola o predmete financovania B informovaná, nemala záujem o doplnkový tovar a služby, pričom niektorý tovar (koberce do auta) jej mal byť poskytnutý zdarma, niektorý tovar si zakúpila v hotovosti (reflexná vesta), o čom doložila doklad - príjmový pokladničný doklad. Pokiaľ aj žalovaná poukázala na skutočnosť, že žalobkyňa zmluvu o úvere, faktúru a aj ďalšie dokumenty podpísala, je spochybnené prinajmenšom čo do tovaru, ktorý si sama žalobkyňa zakúpila (reflexná vesta), prípadne jej mali byť poskytnuté zdarma (čierne koberce do auta). Žalobkyňa tvrdila, že nemala záujem o iné poistenia ako o povinné zmluvné poistenie, ktoré taktiež uhradila v hotovosti na prevádzke autobazaru v sume 109 eur, o čom príjmový pokladničný doklad doložila k žalobe. Žalovaná v konaní nepreukázala, či v procese uzatvárania spotrebiteľského úveru poskytol veriteľ podstatné informácie zrozumiteľným spôsobom a či boli so žalobkyňou individuálne dojednané. Vôľou žalobkyne

bolo získať úver v konkrétnej výške 1.375 eur, žiadne doplnkové služby, či tovar si sama nevyžiadala a dobrovoľne nezvolila. Potom údaj o výške istiny (celkovej výške) spotrebiteľského úveru uvedený v zmluve sumou 2.717 eur je nesprávny, čo v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) v spojení s § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch je samostatným dôvodom bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ďalším dôvodom, pre ktorý je potrebné považovať predmetný úver za bezúčinný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch je, že v zmluve je nesprávne uvedená hodnota RPMN 15,47% v neprospech spotrebiteľa, keď uvedená hodnota RPMN vychádza z výšky poskytnutého úveru 2.717 eur. Správne mala žalovaná vychádzať zo skutočnej výšky úveru 1.375 eur a hodnota RPMN by vtedy zodpovedala výške 54,47 %. Keďže v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov, nastáva dôsledok v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch.

Súd prvej inštalácie poukázal aj na to, že zo zmluvy a z pripojených listín nevyplýva, či právny predchodca žalovanej dostatočne skúmal bonitu žalobkyne. Žalobkyňa čerpala peňažné prostriedky v sume 1.375 eur (doplatok kúpnej ceny motorového vozidla), z ktorej sumy žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 1.570 eur, potom sa žalovaná na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila o sumu 195 eur. Žalobkyňa si žalobou uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia len vo výške 75,24 eura a nakoľko je súd viazaný návrhom, priznal žalobkyni sumu vo výške 75,24 eura. Aj v časti žaloby o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia súd prvej inštalácie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, keďže žalobkyňa si úspešne uplatnila svoje spotrebiteľské práva na súde. Súd prvej inštalácie výšku primeraného finančného zadostučinenia požadovanú žalobkyňou považoval za primeranú okolnostiam prípadu, najmä vo vzťahu k preplatku žalobkyne, ktorý je v skutočnosti vo výške 195,16 eura, právny predchodca žalovanej vo vzťahu k žalobkyni postupoval v rozpore so zákonom, používal nekalé obchodné praktiky, žalovaná na základe predmetnej spotrebiteľskej zmluvy vymohla nedôvodne od žalobkyne sumu 195 eur nad rámec jej zákonnej povinnosti. Súd prvej inštalácie priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, keďže bola plne úspešná.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudok súdu prvej inštalácie v napadnutých výrokoch I., II., III., V., VI. ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Uviedol, že vôľou žalobkyne bolo získať úver v konkrétnej výške 1.375 eur, žiaden doplnkový tovar a služby si sama nevyžiadala a dobrovoľne nezvolila, všetky doplnkové služby sú fakticky skrytými poplatkami za poskytnutie úveru a boli pre žalobkyňu dodatočne povinnými nákladmi a nie je dôležité pomenovanie týchto povinných nákladov, ale ich skutočný účel s tým, že povinné náklady v žiadnom prípade nesmú tvoriť istinu úveru. Zmluva o úvere je konsenzuálnym kontraktom a už pri uzavretí zmluvy v deň jej uzavretia bez ohľadu na deň poskytnutia spotrebiteľského úveru musia byť dohodnuté jej podstatné obsahové náležitosti. Bolo preto povinnosťou právneho predchodcu žalovanej v uzatvorenej zmluve o úvere uviesť celkovú výšku spotrebiteľského úveru v správnej výške. Tento údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru v správnej výške sa však v predmetnej zmluve o úvere nenachádza. Ak teda súd prvej inštalácie považoval úver poskytnutý právnym predchodcom žalovanej žalobkyni pre absenciu údajov o celkovej výške spotrebiteľského úveru v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúčinný a bez poplatkov, dospel k správne právnemu záveru. Pre vyhlásenie úveru za bezúčinný a bez poplatkov v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch je postačujúce, ak chýba čo i len jedna z obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. je uvedená nesprávne. Keďže v konaní pred súdom prvej inštalácie bol preukázaný nedostatok obsahovej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere „celková výška spotrebiteľského úveru“, nebolo dôvodné a potrebné, aby sa odvolací súd zaoberal aj ostatnými odvolacími námietkami žalovanej týkajúcimi sa absencie ďalšej náležitosti zmluvy o úvere „RPMN“ a veriteľom uskutočneného posudzovania schopnosti dlžníka splácať úver. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie (zo dňa 19. novembra 2021), ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, namietajúc, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Za otázky, ktoré doposiaľ neboli v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu riešené označila otázky, či

- suma úveru poskytnutá na financovanie tovaru, ktorý je vo vzťahu k hlavnému účelu nákupu tzv. doplnkovým tovarom je podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch nákladom podľa § 2 písm. g) alebo istinou úveru podľa § 2 písm. l),
- je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu financovania tovaru alebo služieb.

3.1. Podľa názoru žalovanej súdy nižších inštancií nesprávne právne posúdili tri zmluvy (kúpnu, poisťnú a nepomenovanú) ako jedinú zmluvu, čo malo za následok ich neskoršie nesprávne rozhodnutie. Namietala, že súdy nižších inštancií sa platnosťou zmluvy o doplnkovom tovare vôbec nezaoberali, hoci žalobkyňa celé odôvodnenie žaloby založila na tom, že zmluvy o doplnkovom tovare síce podpísala, ale vôbec tak nechcela urobiť (chýbajúca náležitosť vôle) a teda súdy mali ako predbežnú otázku rozhodnúť, či sú zmluvy o doplnkovom tovare platné alebo nie. Ďalej uviedla, že zmluvy o kúpe tovaru a služieb sú samostatnými zmluvami, uzatvorenými s inými účastníkmi, pričom hlavný predmet plnenia nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou a poisťná zmluva nemôže byť neprijateľnou podmienkou úverovej zmluvy. Poukázala na to, že žalobkyňa požiadala žalovanú o poskytnutie úveru aj na ďalší tovar a služby, išlo teda výlučne o prejav jej vôle, nie o prejav vôle žalovanej a predmet financovania A a predmet financovania B sú v zmluve výrazne a zrozumiteľne uvedené, nejde o žiadny skrytý tovar, službu alebo poplatok. Poukázala na to, že suma 1.342 eur by bola nákladom spotrebiteľa len v jedinom prípade a to ak by spotrebiteľ za túto sumu nič nedostal, avšak v prejednávanej spore žalobkyňa za túto sumu dostala povinnú výbavu vozidla, služby spojené s jeho predajom a odovzdaním a zmluvné poistenie vozidla. Suma 2.717 eur nepredstavuje pre veriteľa žiadny zisk, je to len suma, ktorú veriteľ vynaložil na financovanie potrieb spotrebiteľa, žalovaná teda uviedla v zmluve celkovú výšku spotrebiteľského úveru správne, pričom nižšie súdy v dôsledku právneho omylu opísaného vyššie, dospeli k nesprávnemu rozhodnutiu. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovanej nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné čiastočne zamietnuť a čiastočne odmietnuť.

6. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací

súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

10. Vyhodnocujúc podané dovolanie v zmysle horeuvedených kritérií dovolací súd zistil, že rovnakou problematikou vychádzajúc z rovnakých dovolacích otázok rovnakého dovolateľa (obchodnej spoločnosti VÚB a.s.) sa Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací zaoberal aj v skutkovo a právne rovnakej právnej veci iného spotrebiteľa - fyzickej osoby proti totožnej žalovanej (obchodnej spoločnosti VÚB a.s.) sp. zn. 4Cdo/322/2020, v ktorej rozsudkom z 30. novembra 2022 dovolanie sťažovateľky (žalovanej) zamietol. V predmetnej veci vykazujúcej takmer totožné skutkové znaky (uzatvorenie kúpnej zmluvy, zvyšná časť kúpnej ceny mala byť uhradená prostredníctvom úveru, ktorého súčasťou bol aj doplnkový zákaznícky servis a poistenie) ako aj obdobné právne okolnosti týkajúce sa právneho posúdenia poskytnutého úveru (vzájomná závislosť kúpnej a úverovej zmluvy podľa § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka, výška kúpnej ceny nekorešpondujúca s výškou spotrebiteľského úveru, následkom čoho je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov) dovolací súd posudzujúc zistený skutkový stav z hľadiska totožných dotknutých relevantných ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere (§ 2 písm. l), g), § 9 ods. 2 písm. g), j), l)) ktorým sa do slovenského právneho poriadku prevzala Smernica 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, berúc do úvahy tiež rozsudok Súdného dvora Európskej Únie vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s., ustálil (body 28. až 29. odôvodnenia), že dovolaním nastolenú prvú právnu otázku (rovnakú v ako v tejto veci) možno pokladať za vyriešenú už v rozhodnutí najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 2Cdo/165/2020, z ktorého vyplýva záver, že „z obsahu kúpnej zmluvy vyplýva, že časť kúpnej ceny vo výške 684,80 eura bola predávajúcemu zaplatená v hotovosti pri podpise zmluvy, a že zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 5 489,20 eura bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere. Z obsahu úverovej zmluvy však jednoznačne vyplýva celková dojednaná výška úveru v sume 6 163,20 eura s tým, že predmetný spotrebiteľský úver bol účelovo viazaný, a to na obstaranie tam uvedeného predmetu financovania, ktorým bolo predmetné motorové vozidlo P. P. Z. N. A. X,X H. Dovolací súd však konštatuje, že v zmysle § 52a ods. 2 OZ vyplýva jednoznačná závislosť týchto zmlúv, čo nerozporevali ani súdy nižšej inštancie. Avšak dovolací súd je toho názoru, že pokiaľ v zmysle § 52a ods. 2 OZ je daná vzájomná zmluvná závislosť, tak táto závislosť musí byť zrejماً aj z obsahu dojednaných zmlúv, a teda nesmie byť vzájomné dojednanie takýchto zmlúv odlišné. V tomto prípade nekorešpondujúce v dojednanej výške pri kúpnej zmluve - kúpnej ceny (5 489,20 eura) a pri spotrebiteľskom úvere - výška spotrebiteľského úveru (6 163,20 eura). A to bez ohľadu na vystavenú faktúru č. U., ktorou bol fakturovaný predaj osobného automobilu P. P. Z. N. X,X H. vrátane doplnkového zákazníckeho servisu a Carlife Garancia. Dovolací súd tak konštatuje, že uplatnenie § 52a ods. 2 OZ na zmluvné dojednanie (kúpnu zmluvu a spotrebiteľský úver) je v tomto prípade zásadné. Na základe uvedeného je nepochybné, že RPMN uvedená v úverovej zmluve nezodpovedá kúpnej cene, ktorá je uvedená v kúpnej zmluve, t. j. 6 174 eura, po odpočítaní zaplatených 684,80 eura v sume 5 489,20 eura a následkom čoho je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z. z.

Z uvedeného možno vyvodíť, že zhodný záver konajúcich súdov o tom, že povinné náklady v žiadnom prípade nesmú tvoriť istinu úveru, poskytuje v dostatočnej miere odpoveď na prvú dovolaciu otázku dovolateľky, či suma úveru poskytnutá na financovanie tovaru, ktorá je tzv. doplnkovým tovarom (k hlavnému účelu nákupu) je nákladom či istinou úveru.

Dovolací súd nezistil žiadny právne relevantný dôvod, pre ktorý by sa mal v predmetnej veci odchýliť od týchto záverov, pretože nie sú v rozpore s ustanovením § 52a ods. 4 Občianskeho zákonníka, a preto konštatovanie, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov je opodstatnené.

10.1. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že zmienené rozhodnutie (sp. zn. 4Cdo/322/2020)

uspelo aj v teste ústavnosti, keď ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 341/2023-16 z 15. júna 2023 ústavnú sťažnosť sťažovateľky (obchodnej spoločnosti VÚB a.s.) odmietol.

11. V súvislosti s tou časťou dovolania, v ktorej dovolateľka formulovala druhú dovoláciu otázku (či je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu financovania tovaru alebo služieb dovolací súd), dovolací súd uvádza, že aj v tejto časti je potrebné odkázať na pôvodne zmienené rozhodnutie sp. zn. 4Cdo/322/2020 (body 31. až 36. odôvodnenia rozsudku) vzhľadom na nielen už konštatovanú obdobnosť skutkových ako aj právnych východísk zmienenej veci, ale aj takmer totožnej argumentácie dovolateľky (pôvodnej žalovanej) v konaní, v ktorom dovolací súd správne zdôraznil, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.... dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom nenapravil. Avšak nemôže tomu byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania; v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu. V tomto prípade odvolací súd neposudzoval nastolenú otázku žalovanej a preto sa jej preskúmania nemôže úspešne domáhať v dovolacom konaní.

11.1. S takým záverom dovolacieho súdu vyplývajúcim z označeného rozhodnutia (sp. zn. 4Cdo/322/2020) sa stotožnil aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 341/2023, keď konštatoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu skutočne nezáviselo od vyriešenia právnej otázky hmotnoprávnej zodpovednosti dodávateľa viazaného spotrebiteľského úveru za kvalitu financovaného úveru alebo služieb (§ 421 ods. 1 CSP). Pre rozhodnutie vo veci samej bolo podstatné ustálenie skutkového stavu, v zmysle ktorého celková výška spotrebiteľského úveru predstavuje nielen doplnok kúpnej ceny predmetu (samostatné vozidlo), ale aj kúpnu cenu doplnkových služieb. Z tohto skutkového stavu odvolací súd vyvodil právny záver o nesprávnom údají úverovej zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. g/ zákona o spotrebiteľsko úvere, čo predstavuje samostatný dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľskom úvere. Preto možno súhlasiť s najvyšším súdom, že odvolací súd neposudzoval nastolenú otázku, a preto sa jej preskúmaniu nemôžno úspešne domáhať v dovolacom konaní. Ak najvyšší súd dovolanie odmietol, konal v súlade s Civilným sporovým poriadkom.

12. S poukazom na uvedené dovolací súd v predmetnej veci nezistil dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od pre toto konanie relevantných záverov dotknutých súdov, preto tiež dovolanie v časti o prvej dovolacej otázke ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP a v časti týkajúcej sa druhej dovolacej otázky odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

13. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.